

บทที่ 4

คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันในประโยค

ในบทนี้จะศึกษาคำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันในประโยคตามหัวข้อต่อไปนี้

1. คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นที่ใช้ร่วมกันในประโยค
2. การใช้คำลงท้ายร่วมกันในประโยค และความหมายของคำลงท้ายที่ใช้ร่วมกัน

คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นที่ใช้ร่วมกันในประโยค

คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นที่ใช้ร่วมกันได้ในประโยค มีจำนวนจำกัด และมีตำแหน่งปรากฏร่วมกันแน่นอน โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. คำลงท้ายที่แสดงเจตนา จะใช้ร่วมกันไม่เกิน 2 คำ โดยแต่ละคำจะมีตำแหน่งปรากฏร่วมกันที่แน่นอน
2. คำลงท้ายที่แสดงสถานภาพ /k^hap⁵/ "ครับ" และ /k^ha?⁶/ "คะ, ค่ะ" จะใช้ร่วมกับคำลงท้ายที่แสดงเจตนาได้ทุกคำและทุกคู่ โดยจะปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดเสมอ
3. คำลงท้ายที่จะใช้ร่วมกันได้ จะต้องเป็นคำลงท้ายที่ใช้ในประโยคชนิดเดียวกันได้
4. คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันทุกคู่จะลงเสียงหนักที่คำหลัง

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวคำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นจะใช้ร่วมกันได้มี 20 คู่ ดังนี้

1. /ju: ⁴ /+/dø: ⁸ /	/ju: ⁴ +dø: ⁸ /	"อยู่นะ"
2. /ju: ⁴ /+/nɔ: ⁴ /	/ju: ⁴ +nɔ: ⁴ /	"อยู่นะ"
3. /ju: ⁴ /+/t i: ⁸ /	/ju: ⁴ +t i: ⁸ /	"อยู่ยัง"
4. /ju: ⁴ /+/dɔk ⁶ /	/ju: ⁴ +dɔk ⁶ /	"ร็อก"
5. /ju: ⁴ /+/na: ⁸ /	/ju: ⁴ +na: ⁸ /	"อยู่น่า"

6.	/ju: ⁴ /+/mɛ? ⁴ /	/ju: ⁴ +mɛ? ⁴ /	"อู้นี้"
7.	/bɔ? ⁴ /+/kɔ? ⁶ /	/bɔ ⁴ +kɔ? ⁶ /	"บ้นะ"
8.	/bɔ? ⁴ /+/hɨ? ¹ /~/hɨ? ⁴	/bɔ ⁴ +hɨ? ¹ /~/bɔ ⁴ -hɨ? ⁴ /	"บ้นะ"
9.	/bɔ? ⁴ /+/wa? ⁵ /	/bɔ ⁴ +wa? ⁵ /	"บ้นะ"
10.	/paj ⁴ /+/kɔ? ⁶ /	/paj ⁴ +kɔ? ⁶ /	"หรือยังนะ"
11.	/paj ⁷ /+/hɨ? ¹ /~/hɨ? ⁴ /	/paj ⁴ +hɨ? ¹ /~/paj ⁴ +hɨ? ⁴ /	"หรือยังนะ"
12.	/paj ⁴ /+/wa? ⁵ /	/paj ⁴ +wa? ⁵ /	"หรือยังวะ"
13.	/dɔk ⁶ /+/dɛ: ⁸ /	/dɔk ⁶ +dɛ: ⁸ /	"หรือก"
14.	/dɔk ⁶ /+/t i: ⁸ /	/dɔk ⁶ +t i: ⁸ /	"หรือก"
15.	/lo:t ⁷ /+/dɛ: ⁸ /	/lo:t ⁷ +dɛ: ⁸ /	"เลยนะ"
16.	/nɛ? ⁴ /+/dɛ: ⁸ /	/nɛ ⁴ +dɛ: ⁸ /	"น้อยนะ"
17.	/sa? ⁴ /+/nɔ? ⁴ /	/sa ⁴ +nɔ? ⁴ /	"เออะนะ"
18.	/t i: ⁸ /+/nɔ? ⁴ /	/t i: ⁸ +nɔ? ⁴ /	"บ้นะ"
19.	/p ^h un ⁷ /+/di: ⁸ /	/p ^h un ⁷ +di: ⁸ /	"เขี่ยนะ"
20.	/t i? ⁶ /+/wa? ⁵ /	/t i ⁶ +wa? ⁵ /	"หรือวะ"

การใช้คำลงท้ายร่วมกัน ในประโยคและความหมายของคำลงท้ายที่ใช้ร่วมกัน

คำลงท้ายที่หน้าหน้า เป็นคำที่กำหนดว่าคำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันนั้นจะปรากฏได้ในประโยคชนิดใด กล่าวคือ คำลงท้ายที่หน้าหน้าเมื่อใช้เป็นคำเดี่ยวใช้ในประโยคชนิดใด เมื่อใช้ร่วมกับคำหลัง ก็ยังคงใช้ในประโยคชนิดนั้น อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี จะมีข้อจำกัดมากขึ้น เช่น เดิมคำลงท้ายที่หน้าหน้าใช้ได้ทั้งในประโยคเมื่อความรับรองและปฏิเสธ เมื่อใช้ร่วมกับคำหลัง จะใช้เฉพาะในประโยคเมื่อความปฏิเสธ ในด้านความหมาย คำลงท้ายที่ใช้ร่วมกันในประโยคจะแสดงความหมายร่วมกัน โดยคำลงท้ายที่ตามหลังจะช่วยเสริมความหมายของคำลงท้ายที่หน้าหน้า

คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นที่ใช้ร่วมกัน มีรายละเอียดการใช้ ดังนี้

1. /ju:⁴ /+da:⁸ / /ju:⁴ +da:⁸ / "อยู่นะ"

/ju:⁴ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเพื่อความรับรอง แสดงความมั่นใจในการบอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น

/da:⁸ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

ทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงการบอกเล่า และใช้ในประโยคบอกให้ทำ

ทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงคำสั่งอย่างอ่อน

/ju:⁴ +da:⁸ / เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงความมั่นใจในการบอกเล่าข้อมูล แสดงความมั่นใจในการ

บอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น ยิ่งกว่าเมื่อใช้ / da:⁸ / คำเดี่ยว ตัวอย่าง

k^hɔj⁶ si⁷ paj² ju:⁴ -da:⁸

ฉัน จะ ไป อยู่นะ

p^hɔn⁵ si⁷?aw² ju:⁴ -da:⁸

เขา จะ เอา อยู่นะ

2. /ju:⁴ /+nɔ?⁴ / /ju:⁴ +nɔ?⁴ / "อยู่นะ"

/ju:⁴ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงความเชื่อมั่นในการบอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น

/nɔ?⁴ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความเห็น และใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงการชักชวน

/ju:⁴ +nɔ?⁴ / เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงความเชื่อมั่นในข้อมูลที่บอกเล่าพร้อมกับแสดงความเห็น

ให้ผู้ฟังเห็นด้วย ตัวอย่าง

p^hɔn⁵ si⁷ ma:³ ju:⁴ +nɔ?⁴

เขา จะ มา อยู่นะ

p^hɔn⁵ si⁷?aw² ju:⁸ +nɔ?⁴

เขา จะ เอา อยู่นะ

3. /ju:⁴/+/ti:⁸/ /ju:⁴ +ti:⁸/ "อยู่มั่ง"

/ju:⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงความเชื่อมั่นในการบอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น

/ti:⁸/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงการคาดคะเน

/ju:⁴ +ti:⁸/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงความมั่นใจและการคาดคะเน ตัวอย่าง

p^han⁵ si?⁶ paj² ju:⁴ +ti:⁸

เขา จะ ไป อยู่มั่ง

p^han⁵ si?⁶ ?aw² ju:⁴ +ti:⁸

เขา จะ เอา อยู่มั่ง

4. /ju:⁴/+/dɔk⁶/ /ju:⁴ +dɔk⁶/ "อยู่หรอก"

/ju:⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงความเชื่อมั่นในการบอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น

/dɔk⁶/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความขัดแย้ง

/ju:⁴ +dɔk⁶/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงความเชื่อมั่นอย่างยิ่งในการบอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น

ตัวอย่าง

p^han⁷ si?⁶ ma:³ ju:⁴ +dɔk⁶ // caw⁷ bo:⁴ tɔŋ⁷ huan⁴

เขา จะ มา อยู่หรอก // คุณ ไม่ ต้อง ห่วง

k^hɔj⁶ si?⁶ ?aw² ju:⁴ +dɔk⁶ // caw⁷ caj² jen² jen²

ฉัน จะ เอา อยู่หรอก // คุณ ใจ เย็น เย็น

5. /ju:⁴ / + /na:⁸ / → /ju:⁴ + na:⁸ / "อยู่น้ำ"

/ju:⁴ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ เฉพาะ

เนื้อความรับรอง แสดงความเชื่อมั่นในการบอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น

/na:⁸ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เนื้อความรับรองและปฏิเสธ แสดงการขัดแย้ง และใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เนื้อความปฏิเสธ แสดงการสั่งบังคับ

/ju:⁴ + na:⁸ / เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ เฉพาะ

เนื้อความรับรอง แสดงความมั่นใจในข้อมูลและแย้งผู้ฟัง ตัวอย่าง

p^hon⁵ si?⁶ paj² ju:⁴ + na:⁸

เขา จะ ไป อยู่น้ำ

p^hon⁵ si?⁶ ?aw² ju:⁴ + na:⁸

เขา จะ เอา อยู่น้ำ

6. /ju:⁴ + /mε?⁴ / → /ju:⁴ + mε?⁴ / "อยู่นี่"

/ju:⁴ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ เฉพาะ

เนื้อความรับรอง แสดงความเชื่อมั่นในการบอกเล่าข้อมูลที่ยังไม่เกิดขึ้น

/mε?⁴ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เนื้อความรับรองและปฏิเสธ แสดงการขัดแย้ง

/ju:⁴ + mε?⁴ / เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ เฉพาะ

เนื้อความรับรอง แสดงความมั่นใจในข้อมูลและแย้งผู้ฟัง ผ่งความไม่พอใจ ตัวอย่าง

p^hon⁵ si?⁶ ?aw² ju:⁴ + mε?⁴

เขา จะ เอา อยู่นี่

p^hon⁵ si?⁶ paj² ju:⁴ + mε?⁴

เขา จะ ไป อยู่นี่

7. /bɔʔ⁴/+/kɔʔ⁶/ /bɔ⁴+kɔʔ⁶/ "มัยนะ"

/bɔʔ⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเมื่อความรับรอง แสดงการถาม

/kɔʔ⁶/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบ

ทั้งเมื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความสงสัย

/bɔ⁴+kɔʔ⁶/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเมื่อความรับรอง แสดงการถามอย่างสงสัย ตัวอย่าง

p^h ʔn⁵ sɪʔ⁶ paj² bɔ⁴+kɔʔ⁶

เขา จะ ไป มัยนะ

p^h ʔn⁵ sɪʔ⁶ ʔaw² bɔ⁴+kɔʔ⁶

เขา จะ เอา มัยนะ

8. /bɔʔ⁴/+/hɪʔ¹/~ /hɪʔ⁴/ "มัยนะ"

/bɔʔ⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เมื่อความรับรอง แสดงการถาม

/hɪʔ¹/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้ง

เมื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความสงสัยและเร่งรัดคำตอบ

/hɪʔ⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้งเมื่อความ

รับรองและปฏิเสธ แสดงความสงสัยและเร่งรัดคำตอบอย่างยิ่ง

/bɔ⁴+hɪʔ¹/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเมื่อความรับรอง แสดงการถามอย่างสงสัยและเร่งรัดคำตอบ ตัวอย่าง

p^h ʔn⁵ sɪʔ⁶ paj² bɔ⁴+hɪʔ¹

เขา จะ ไป มัยนะ

p^h ʔn⁵ sɪʔ⁶ ʔaw² bɔ⁴+hɪʔ¹

เขา จะ เอา มัยนะ

/bɔ⁴+hɨ⁴/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเพื่อความรับรอง แสดงการถามอย่างสงสัยและเร่งรัดคำตอบอย่างยิ่ง ตัวอย่าง

p^hon⁵ si⁶ paj² bɔ⁴+hɨ⁴

เขา จะ ไป มี๊นนะ

p^hon⁵ si⁶ ?aw² bɔ⁴+hɨ⁴

เขา จะ เอา มี๊นนะ

๖๑. /bɔ⁴+wa⁵/ /bɔ⁴+wa⁵/ "มี๊วะ"

/bɔ⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ เฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงการถาม

/wa⁵/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้ง

เพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความไม่สุภาพ

/bɔ⁴+wa⁵/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ :

เฉพาะเพื่อความรับรอง แสดงการถามที่ไม่สุภาพ ตัวอย่าง

p^hon⁵ si⁶ paj² bɔ⁴+wa⁵

เขา จะ ไป มี๊วะ

p^hon⁵ si⁶ ?aw² bɔ⁴+wa⁵

เขา จะ เอา มี๊วะ

๑๐. /paj⁴+kw⁶/ → /paj⁴+kw⁶/ "หรือยังนะ"

/paj⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ เฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงการถาม

/kw⁶/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้ง

เพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความสงสัย

/paj⁴+kw?⁶/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ
เฉพาะเมื่อความรับรอง แสดงการถามอย่างสงสัย ตัวอย่าง

p^hon⁵ paj² paj⁴+kw?⁶

เขา ไป หรือยังนะ

p^hon⁵ kin² le:w⁷, paj⁴+kw?⁶

เขา กิน แล้ว หรือยังนะ

11. /paj⁴/+/hi?¹/ hi?¹ / "หรือยังนะ"

/paj⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ
เมื่อความรับรอง แสดงการถาม

/hi?¹/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้ง

เมื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความสงสัยและเร่งรัดคำตอบ

/hi?⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบ

ทั้งเมื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความสงสัยและเร่งรัดคำตอบอย่างขึง

/paj⁴+hi?¹/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเมื่อความรับรอง แสดงการถามโดยเร่งรัดคำตอบ ตัวอย่าง

p^hon⁵ paj² paj⁴+hi?¹

เขา ไป หรือยังนะ

p^hon⁵ kin² paj⁴+hi?¹

เขา กิน หรือยังนะ

/paj⁴+hi?⁴/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเมื่อความรับรอง แสดงการถามโดยเร่งรัดคำตอบอย่างขึง ตัวอย่าง

p^hon⁵ paj² paj⁴+hi?⁴

เขา ไป หรือยังนะ

p^hon⁵ kin² paj⁴+hi?⁴

เขา กิน หรือยังนะ

12. /paj⁴/+/wa?⁵/ /paj⁴+wa?⁵/ "หรือยังวะ"

/paj⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเนื้อความรับรอง แสดงการถาม

/wa?⁵/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้ง

เนื้อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความไม่สุภาพ

/paj⁴+wa?⁵/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเนื้อความรับรอง แสดงการถามที่ไม่สุภาพ ตัวอย่าง

de:ŋ² paj² paj⁴+wa?⁵

แดง ไป หรือยังวะ

de:ŋ² kin² paj⁴+wa?⁵

แดง กิน หรือยังวะ

13. /dɔk⁶/+/dɔ:⁸/ /dɔk⁶+dɔ:⁸/ "หรือก"

/dɔk⁶/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเนื้อความ

รับรองและปฏิเสธ แสดงการขัดแย้ง

/dɔ:⁸/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเนื้อความ

รับรองและปฏิเสธ แสดงการบอกเล่า และใช้ในประโยคบอกให้ทำทั้งเนื้อความ

รับรองและปฏิเสธ แสดงคำสั่งอย่างอ่อน

/dɔk⁶+dɔ:⁸/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เนื้อความรับรองและปฏิเสธ แสดงการขัดแย้งและย้ำให้หนักแน่นยิ่งขึ้น ตัวอย่าง

k^hɔj⁶ si?⁶ bɔ:k⁶ p^hən⁵ dɔk⁶+dɔ:⁸

ฉัน จะ บอก เขา หรือก

k^hɔj⁶ bɔ:⁴ daj⁷ paj² dɔk⁶+dɔ:⁸

ฉัน ไม่ ได้ ไป หรือก

14. /dɔk⁶+/t i:⁸ / /dɔk⁶+t i:⁸ / "ร้อย"

/dɔk⁶/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง
 เนื่องจากบริบทและปฏิเสธ แสดงการขัดแย้ง..

/t i:⁸ / เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง
 เนื่องจากบริบทและปฏิเสธ แสดงการคาดคะเน

/dɔk⁶+t i:⁸/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ
 เนื่องจากปฏิเสธ แสดงการขัดแย้งและการคาดคะเน ตัวอย่าง

p^həŋ⁵ bɔ:⁴ paj² dɔk⁶+t i:⁸

เขา ไม่ ไป ร้อย

p^həŋ⁵ bɔ:⁴ kin² dɔk⁶+t i:⁸

เขา ไม่ กิน ร้อย

หมายเหตุ คำลงท้าย /dɔk⁶/ เมื่อใช้ร่วมกับ /t i:⁸ / ทำให้มีข้อจำกัดในการใช้

ในประโยคต่างจากที่ใช้เป็นคำเดี่ยวคือ จะใช้เฉพาะในประโยคแจ้งให้ทราบที่
 มีเนื่องจากปฏิเสธ

15. /lo:t⁷+/dɛ:⁸ / /lo:t⁷dɛ:⁸/ "เลขนะ"

/lo:t⁷/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เนื่องจากบริบท แสดงความหมายย้ำการอนุญาต

/dɛ:⁸/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเนื่องจาก
 บริบทและปฏิเสธ แสดงการบอกเล่า และใช้ในประโยคบอกให้ทำทั้งเนื่องจากบริบท
 และปฏิเสธ แสดงคำสั่งอย่างอ่อน

/lo:t⁷+dɛ:⁸/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เนื่องจากบริบท แสดงการอนุญาตพร้อมกับสั่งย้ำเพื่อให้ความมั่นใจกับผู้ฟัง

ตัวอย่าง

ʔaw² paj² haj⁶ p^həŋ⁵ lo:t⁷dɛ:⁸

เอา ไป ให้ เขา เลขนะ

kin² kɔ:⁴ k^hɔj⁶ lo:t⁷+dɛ:⁸

กิน ก่อน ดัน เลขนะ

16. /nɛʔ⁴/+/dɔː⁸/ → /nɛ⁴+dɔː⁸/ "น้อยนะ"

/nɛʔ⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงการขอร้อง

/dɔː⁸/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงการบอกเล่า และใช้ใ้ประโยคบอกให้ทำ

ทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงคำสั่งอย่างอ่อน

/nɛ⁴+dɔː⁸/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ใ้ประโยคบอกให้ทำ

เฉพาะเพื่อความรับรอง แสดงการขอร้องและตามด้วยการสั่งอย่างอ่อน ตัวอย่าง

ʔaw² maː³ haj⁶ k^haj⁶ nɛ⁴+dɔː⁸

เอา มา ให้ ฉัน น้อยนะ

ʔaw² paj² haj⁶ p^hon⁵ nɛ⁴+dɔː⁸

เอา ไป ให้ เขา น้อยนะ

17. /saʔ⁴/+/nɔʔ⁴/ → /sa⁴+nɔʔ⁴/ "เถอะนะ"

/saʔ⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ใ้ประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความ

รับรอง แสดงการยินยอม :

/nɔʔ⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ แสดงความเห็น และใช้ใ้ประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความรับรอง

แสดงการชักชวน

/sa⁴+nɔʔ⁴/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ใ้ประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เพื่อความรับรอง แสดงการยินยอมพร้อมกับแสดงความเห็นให้ผู้ฟังเห็นด้วย

ตัวอย่าง

haj⁶ p^hon⁵ sa⁴+nɔʔ⁴

ให้ เขา เถอะนะ

tok¹ loŋ³ sa⁴+nɔʔ⁴

ตก ลง เถอะนะ

18. /ti:⁸/+nɔ?⁴/ /ti:⁸+nɔ?⁴/ "มั่งนะ"

/ti:⁸/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ
รับรองและปฏิเสธ แสดงการคาดคะเน

/nɔ?⁴/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ
รับรองและปฏิเสธ แสดงความเห็น และใช้ในประโยคอกให้ทำเฉพาะเพื่อความ

รับรอง แสดงการชักชวน

/ti:⁸+nɔ?⁴/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ แสดงการคาดคะเนและแสดงความเห็น โดยคาดว่าผู้ฟังจะเห็นด้วย
ตัวอย่าง

p^hon⁵ paj² lɛ:w⁷ ti:⁸ +nɔ?⁴

เขา ไป แล้ว มั่งนะ

p^hon⁵ bɔ:⁴ paj² ti:⁸+nɔ?⁴

เขา ไม่ ไป มั่งนะ

19. /p^hun⁷/+di:⁸/ /p^hun⁷+di:⁸/ "เชียวนะ"

/p^hun⁷/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเพื่อความรับรอง แสดงการโอ้อวด

/di:⁸/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง

เพื่อความรับรองและปฏิเสธ แสดงความหมายย้ำการบอกเล่า

/p^hun⁷+di:⁸/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

เฉพาะเพื่อความรับรอง แสดงการโอ้อวดพร้อมกับย้ำให้เห็นว่าสิ่งที่พูดนั้น เป็นจริง

ตัวอย่าง

k^hɔ:⁶ mi:³ kaj⁴ hok¹ to:² p^hun⁷+di:⁸

ฉัน มี ไม้ หก ตัว เชียวนะ

p^hon⁵ mi:³ ba:n⁷ sa:m¹ lan¹ p^hun⁷+di:⁸

เขา มี บ้าน สาม หลัง เชียวนะ

20. /ti⁶/+/wa⁵/ /ti⁶+wa⁵/ "หรือวะ"

/ti⁶/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง
 เนื้อความ ขั้รองและปฏิเสธ แสดงการถาม

/wa⁵/ เมื่อใช้เป็นคำเดี่ยว ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้ง
 เนื้อความ ขั้รองและปฏิเสธ แสดงความไม่สุภาพ

/ti⁶+wa⁵/ เมื่อใช้ร่วมกัน ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ
 ทั้งเนื้อความ ขั้รองและปฏิเสธ แสดงการถามที่ไม่สุภาพ ตัวอย่าง

p^hən⁵ paj² lɛ:w⁷ ti⁶+wa⁵

เขา ไป แล้ว หรือวะ

p^hən⁵ bw:⁴ paj² ti⁶+wa⁵

เขา ไม่ ไป หรือวะ